

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Slib odškodnění

eFocus

Dle § 2890 zákona [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“), který právní úpravu institutu uvozuje, se slibem odškodnění slibující zavazuje nahradit příjemci slibu škodu, vznikne-li mu z jeho určitého jednání, o něž ho slibující požádá a k němuž není příjemce slibu povinen.

Autor: **Mgr. Michal Večeřa**, advokát a insolvenční správce v Brně

Slib odškodnění lze vnímat dvojím způsobem. Jednak jako celý závazkový vztah, jednak jako pouze tu jeho část, v níž se slibující zavazuje nahradit příjemci slibu škodu, která by mu případně vznikla z jednání, o něž ho slibující žádá, čili onu „nabídku“ (můžeme se setkat i s pojmem „indemnizační prohlášení“), jejíž akceptací je teprve vznik závazku dovršen.

Ačkoli by název tohoto institutu mohl svádět k jinému závěru, nejedná se o jednostranné právní jednání slibujícího, ale o synallagmatický závazkový vztah vznikající mezi slibujícím a příjemcem tohoto slibu (přitom se ale nejedná o smlouvu mezi těmito subjekty, viz § 1724 odst. 2 obč. zák. a důvodová zpráva k němu). Samotný slib představuje pouze určitou nabídku (ofertu), která, má-li vyvolat příslušné účinky – zavázat slibujícího, musí být příjemci slibu doručena (jak ostatně výslovně stanoví samotný § 2891 odst. 1 obč. zák.). Ke vzniku synallagmatického závazku mezi slibujícím a příjemcem slibu dochází až akceptací této nabídky (slibu) jeho příjemcem. Tato akceptace může být buď výslovná, nebo konkludentní, což má značný vliv na obsah závazkového vztahu.

Smyslem slibu odškodnění je přenesení případného rizika z jednání, které slibující vyžaduje na příjemci slibu, ze slibujícího na příjemce slibu. Jako typické příklady využití tohoto institutu se uvádějí čtyři následující okruhy případů:

- a) slib odškodnění při ztrátě cenného papíru (slibující slibuje příjemci slibu, že uhradí škodu, která by mu mohla vzniknout v případě, že by místo ztraceného cenného papíru vystavil cenný papír nový a v budoucnu by vůči němu uplatnil práva z onoho ztraceného – nalezeného cenného papíru původního);
- b) slib odškodnění v souvislosti s právními vadami zboží (slibující slibuje příjemci slibu, že uhradí škodu, která by mu mohla vzniknout tím, že by na základě jeho žádosti např. prodával zboží, o němž by třetí osoba tvrdila, že jeho prodej porušuje její práva, typicky práva duševního vlastnictví);
- c) slib odškodnění jako speciální případ bankovní záruky – tzv. indemnita (jako příklad můžeme použít např. slib odškodnění vystavený Českou národní bankou Československé obchodní bance, a. s. v souvislosti se smlouvou o prodeji podniku – INVESTIČNÍ A POŠTOVNÍ BANKA, a. s.);
- d) slib odškodnění činěný v souvislosti s výkonem funkce v korporacích (např. ve vztahu k členům dozorčí rady).

Slib odškodnění však nepochybně můžeme nalézt i v celé řadě naprosto odlišných situací.

Autor upozorňuje, že povinnost slibujícího nahradit příjemci slibu škodu, která mu vznikla v souvislosti s jednáním, o něž byl slibujícím požádán, není odpovědností za škodu – z deliktu. V této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. ledna 2004, sp. zn. 32 Odo 805/2002, ve kterém judikoval, že slib odškodnění představuje zvláštní případ tzv. mimoodpovědnostní náhrady škody, u kterého se nezkoumá protiprávnost, zavinění nebo existence jakýchkoli liberačních důvodů.

Porovnáme-li stávající úpravu slibu odškodnění v občanském zákoníku s jeho předchozí právní úpravou obsaženou v obchodním zákoníku, lze mezi oběma právními úpravami jistou změnu nalézt. Zatímco obchodní zákoník výslovně stanovil, že slib odškodnění je potřeba učinit písemně, úprava v občanském zákoníku takové ustanovení neobsahuje.

Vedle formy právního jednání, kterým může učinit slib slibující, však má zásadní význam rovněž otázka, jakou formou může tuto ofertu přijmout její příjemce. Tyto způsoby jsou dva - výslovně, nebo konkludentně. I podle předchozí právní úpravy přitom platilo, že na rozdíl od indemnizačního prohlášení nemusela mít jeho akceptace písemnou formu (ostatně v opačném případě by ji těžko bylo možné přijmout konkludentně...).

Učiněním slibu, resp. okamžikem jeho doručení osobě, které je určen - příjemci slibu, se stává slibující zavázaným z tohoto svého prohlášení. Obsahem tohoto závazku je povinnost slibujícího nahradit příjemci slibu škodu (ale též náklady, jde-li o náklady, které jsou pro požadované jednání nutné a účelné). Závazek ze slibu oddlužení má však rovněž svou druhou stranu, tzn., že se neomezuje pouze na popsanou povinnost slibujícího, ale zahrnuje v sobě též povinnost příjemce slibu požadované jednání provést. Aby však došlo ke vzniku této povinnosti na straně příjemce slibu, je potřeba, aby se z pouhého „adresáta“ slibu stal jeho „příjemce“, tedy aby tento slib přijal.

Přijetí slibu má podobu výslovného prohlášení příjemce slibu, že požadované jednání uskuteční. Od tohoto okamžiku je příjemce slibu zavázán požadované jednání uskutečnit a splnění této povinnosti na něm může slibující vymáhat (což slib odškodnění odlišuje např. od darovací smlouvy). Může se ale stát, že příjemce slibu na základě požadavku slibujícího jedná, aniž by ovšem slib přijal výslovně, tedy jej přijal pouze konkludentně. S ohledem na uvedené není sice v takovém případě slibující oprávněn domáhat se na příjemci uskutečnění požadovaného jednání, nicméně i v takovém případě je povinností příjemce si počínat tak, aby při realizaci požadovaného jednání byla případná škoda vzniklá z jeho jednání co možná nejmenší, a to proto, že i v případě této konkludentní akceptace slibu vzniká slibujícímu povinnost tuto škodu (a náklady) příjemci nahradit.

Dále se autor zabývá otázkou samotného jednání, které může slibující na příjemci slibu požadovat. V prvé řadě platí, že ačkoli hovoříme o jednání, povinnost příjemce slibu může spočívat též v nekonání, ať už by šlo o zdržení se nějakého jednání, případně strpění jednání někoho jiného. Další znak tohoto jednání vyplývá přímo z § 2890 obč. zák., který říká, že jednání, které se na příjemci slibu vyžaduje, musí být jednáním, k němuž není příjemce slibu povinen, jedno či ze zákona, rozhodnutí orgánu či smlouvy. V teorii nepanuje jednoznačná shoda na tom, zda požadované jednání musí být nutně jednáním dovoleným. Sporu však není o tom, že na základě slibu odškodnění není možné požadovat na příjemci slibu např. páčání trestné činnosti.

Autor podotýká, že ačkoli to z textu přímo nevyplývá, vztahuje se zřejmě povinnost příjemce slibu provést požadované jednání též na způsob provedení tohoto jednání. Pouze není-li mezi stranami způsob provedení ujednán, bude na příjemci slibu, aby postupoval s odpovídající profesionalitou a zejména měl na paměti ustanovení ukládající mu učinit včas veškerá opatření, která mají odvrátit případnou škodu nebo ji alespoň minimalizovat.

...

VZOR

Slib odškodnění

dle § 2890 a násl. zák. [89/2012 Sb.](#), občanského zákoníku, v platném znění

ČBS a. s.
IČO 25744621
se sídlem v Brně, Prokopská 5, PSČ 602 00
dále též jen „banka“

a

Pavel Nový, nar. 8. 7. 1986
bytem ve Znojmě, Zelenářská 3, PSČ 669 02
dále též jen „skladovatel“

Čl. I

Skladovatel na základě smlouvy o skladování ze dne 15. 4. 2015 převzal od klienta banky, pana Petra Nováka, nar. 25. 6. 1985, trvale bytem v Praze, Spálená 3, PSČ 110 00, vozidlo Ford Focus, SPZ 5A0 8465, VIN WF0EXXGBBECK25517. Jako doklad o uskladnění předmětného vozidla vystavil skladovatel klientovi banky skladištní řad na doručitele.

Čl. II

Dle tvrzení klienta banky došlo ke ztrátě skladištního listu dle předchozího článku. Banka tímto žádá skladovatele o vystavení nového skladištního listu pro svého klienta s tím, že slibuje nahradit skladovateli veškeré náklady spojené s vystavením nového skladištního listu, jakož i veškerou škodu, která by mu mohla v důsledku vystavení nového skladištního listu vzniknout.

Čl. III

Skladovatel slib banky dle předchozího článku přijímá a zavazuje se vystavit jejímu klientovi nový skladištní list do 15. 5. 2015.

V Brně dne .....

Ve Znojmě dne .....

.....
ČBS a. s.

.....
Pavel Nový

Slib odškodnění

Mgr. Michal Večeřa
Rekodifikace & praxe č. 6, str. 26
nakladatelství Wolters Kluwer

Časopis Rekodifikace & praxe můžete objednat >>> [zde](#).

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)